

12.1.2021

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

VM103:00/2019; VN/10572/2019

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaata koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitysluonnoksessa on kyse etämyyntiä koskevien ja arvonlisäverovelvoitteita helpottavien järjestelmien käyttöönottoa koskevien Euroopan unionin direktiivien täytäntöönpanosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetulla sääntelyllä täytäntöönpantaisiin kansallisesti Euroopan unionin ensimmäinen ja toinen niin sanottu etämyyntidirektiivi. Täytäntöönpano edellyttää arvonlisäverolain muuttamista.

Muutoksiin sisältyvät muun muassa tavaroiden EU:n sisäisen etämyynnin ja EU:n ulkopuolelta tuotujen tavaroiden etämyynnin verotuspaikkaa koskevat säännökset sekä sähköisten rajapintojen kuten markkinapaikkojen verovelvollisuus. Vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus poistetaan, ja näiden lähetysten arvonlisäveron ilmoittamiseen ja maksamiseen luodaan yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmä ja sille vaihtoehtoinen tuonnin erityismenettely.

Suomen Yrittäjät tukee esitysluonnoksen taustalla olevien direktiivien tavoitteita sisämarkkinoiden toimivuuden ja EU:n alueelle sijoittautuneiden yritysten kilpailukyvyn parantamisesta, arvonlisäveron kannon tehokkuuden ja jäsenvaltioiden verotulojen varmistamisesta sekä hallinnollisen raskautuksen vähentämisestä.

Hallinnollisten kustannusten vähentäminen on erityisen tärkeää, sillä ne hankaloittavat erityisesti pienempien yritysten toimintaa ja voivat vaikuttaa myös rajat ylittävän kaupankäynnin aloittamiseen. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta sääntöjen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaisia ja selkeitä noudattaa, minkä vuoksi säännösmuutosten soveltamista koskevan hallinnollisen ohjeistuksen tulisi olla mahdollisimman käytännönläheistä ja ymmärrettävää. Tämän merkitys korostuu, sillä esitysluonnos sisältää paikoin hankalasti avautuvia käsitteitä, jotka osin myös muistuttavat toisiaan ja ovat siten omiaan aiheuttamaan sekaannusta. Esityksen jatkovalmistelussa olisikin mielestämme perusteltua kiinnittää huomiota käsitteistöön ja pohtia sen täsmentämisen tarvetta.

Lisäksi on keskeistä, että yrityksille taataan helposti saatavilla olevat ajantasaiset tiedot kulutusjäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista. Pidämme myös tärkeänä, että Verohallinto julkaisisi soveltamisohjeen hyvissä ajoin ennen lainsäädännön voimaantuloa.

Yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmän laajentaminen

EU:n ulkopuolelle sijoittautuneita myyjiä koskeva yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmä ja EU:iin sijoittautuneita myyjiä koskeva vastaava järjestelmä laajennettaisiin kattamaan muutkin palvelut kuin telepalvelut, radio- ja televisiolähetyspalvelut ja sähköiset palvelut. Jälkimmäistä erityisjärjestelmää laajennettaisiin lisäksi EU:n sisäisiin tavaroiden etämyynteihin riippumatta etämyyjien sijoittautumismaasta. EU:n sisäisen tavaroiden etämyynnin verotusmaata koskevasta jäsenvaltiokohtaisesta vuotuisen etämyynnin rajarvosta luovuttaisiin ja etämyynti verotettaisiin kulutusvaltiossa. Pienten yritysten hallinnollisen taakan helpottamiseksi ainoastaan yhteen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän suorittama EU:n sisäinen tavaroiden etämyynti verotettaisiin kuitenkin kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa, jos toiseen jäsenvaltioon tapahtuneiden palvelumyyntien ja EU:n sisäisten tavaroiden etämyyntien kokonaisarvo EU:n alueella olisi enintään 10 000 euroa kalenterivuodessa.

Arvonlisäveron yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmän laajentaminen nykyisistä palveluista koskemaan kaikkia EU-maihin sijoittautuneille kuluttajille myytäviä palveluja sekä tavaroiden etämyyntiä luo mahdollisuuksia verkko-kauppiaalle, sillä myynnin arvonlisäveron ilmoittaminen ja maksaminen myyjän tunnistamisjäsenvaltion kautta yksinkertaistaa rajat ylittävän kaupan arvonlisäverovelvoitteiden hoitamista, kun tavaroiden tai palvelun myyjän ei tarvitse rekisteröityä erikseen jokaiseen jäsenvaltioon, johon sijoittautuneille kuluttajille se myy palveluita tai tavaroita etämyyntinä. Erityisjärjestelmään rekisteröinnin vapaaehtoisuus mahdollistaa edelleen vaihtoehtoisesti myös jäsenvaltiokohtaisen rekisteröitymisen, joten halutessaan yritys voi

rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi kuluttajan sijaintivaltioon myynnin ylittäessä 10 00 euron rajan. On kuitenkin syytä huomioida, että nykyisten ja uusien raja-arvojen väliin jäävien yritysten hallinnollinen taakkaa voi toisaalta myös jossain määrin kasvaa. Käsityksemme mukaan esitetyt muutokset eivät kuitenkaan lisää yritysten hallinnollisia tai taloudellisia kustannuksia tai velvoitteita suhteettomasti esityksellä tavoiteltuihin päämääriin ja saavutettaviin hyötyihin nähden.

Vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus

Vähäarvoisten tavaralähetysten vapautus maahantuonnin arvonlisäverosta on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynille ja verovapauden kilpailua vääristävä vaikutus on voimistunut verkkokaupan ja EU:n ulkopuolisten tuontien määrän voimakkaan kasvun myötä. Verosta vapauttamiselle asetettu 22 euron raja on myös johtanut siihen, että kolmansien maiden myyjät pilkkovat tilauksia pienempiin enintään 22 euron arvoisiin osiin, jotta kuluttajaostaja välttyy arvonlisäverolta.

Verovapauden kumoaminen parantaa EU-maihin sijoittautuneiden yritysten kilpailukykyä, ja pidämme muutoksen toteuttamista tärkeänä.

Ehdotus arvonlisäverolain 19 a §:n säännöksen muuttamisesta

Esitykseen sisältyy ehdotus voimassa olevan arvonlisäverolain 19 a §:n liikkeen tai sen osan luovutusta koskevan säännöksen siirtämisestä 19 c §:ään.

Esitämme esitysluonnosta muutettavaksi tältä osin säilyttämällä voimassa oleva liikkeen tai sen osan luovutusta koskeva säännös 19 a §:ssä. Liikkeen tai sen osan luovutusta koskeva säännös on laajasti käytetty yritysten sopimuksissa, ja se lienee tunnetuimpia arvonlisäverolain säännöksiä yritysten keskuudessa. Liikkeen tai sen osan luovutusta koskevan säännöksen paikan muuttaminen hankaloittaisi yritysten toimintaa lainsäädäntömuutoksesta aiheutuvan sopimuspäivitysten tarpeen vuoksi, ja se voisi aiheuttaa myös ennakoimattomia vaikutuksia ja virheitä yritysten toiminnassa vuosienkin ajan johtaen myös taloudellisiin seuraamuksiin. Tahattomillekin virheille altistavan säännösmuutoksen tekemisestä olisi siksi perusteltua pidättäytyä ja säätää uudesta etämyynnin määritelmästä esimerkiksi lain 19 c §:ssä.

Siirtymäsäännöksestä

Koska uusien säännösten on tarkoitus tulla voimaan kesken kalenterivuotta 1.7.2021, olisi hallituksen esityksessä hyvä täsmentää, miten esimerkiksi

ehdotetun arvonlisäverolain 69 m §:n 1 momentissa tarkoitettu myyntimaan määrittämiseen liittyvä, kalenterivuositain laskettava 10 000 euro raja tulisi laskea lain voimaantulovuonna.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Mika Kuismanen
pääekonomisti

Laura Kurki
veroasiantuntija